

Sygn. akt **IX GC 17/15**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, 9 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący - SSO Katarzyna Krzymkowska

Protokolant - st. sekr. sądowy Paulina Kurowiak

po rozpoznaniu w dniu 31 sierpnia 2015 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **w S. (Niemcy)**

przeciwko (...) **Spółka jawna w K.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej (...) Spółka jawna w K. na rzecz powódki (...) w S. kwotę (...) EUR (sto dwadzieścia sześć tysięcy dziewięćset euro) wraz z odsetkami ustawowymi od następujących kwot i dat:

a) 42.282,56 EUR od 1 sierpnia 2011 do dnia zapłaty,

b) 42.282,56 EUR od 1 września 2011 do dnia zapłaty,

c) 42.282,56 EUR od 1 października 2011 do dnia zapłaty,

d) 52,32 EUR od 1 listopada 2011 do dnia zapłaty;

2. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

3. kosztami procesu obciąża pozwaną i z tego tytułu zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 34.015,00 zł.

/-/SSO K. Krzymkowska

UZASADNIENIE

Powód działający pod firmą (...) z siedzibą w S. wniósł pozew, w którym domagał się zasądzenia od pozwanego (...) Spółka jawna w K. kwoty (...) EUR wraz z ustawowymi odsetkami od kwot i dat wskazanych w pozwie oraz o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że strony zawarły umowę poręczenia (dalej: stanowiącą załącznik do Ugody z dnia 1 czerwca 2011. Poręczenie zostało udzielone przez pozwaną w celu zabezpieczenia wierzytelności powoda względem spółki (...) sp. z o.o. (dalej: Stabilizacja, upadły).

Pozwana poręczyła zapłatę wskazanych w poręczeniu zobowiązań Stabilizacji wobec powoda do maksymalnej wysokości, nieprzekraczającej kwoty 126.900,00 EUR, powiększonej o odsetki, koszty i wydatki poniesione na dochodzenie tej kwoty (...). Poręczenie zakłada,

w przypadku, gdy dłużnik główny nie wypełni zobowiązań pieniężnych wynikających z Harmonogramu, że powód ma prawo żądać od pozwanej zapłaty poszczególnych kwot. Harmonogram zakładał spłatę do 31 grudnia 2011 r.

Pomimo podjęcia przez powoda wszelkich działań nakierowanych na uzyskanie od pozwanej zapłaty należnej kwoty do dzisiaj nie została ona uiszczona przez pozwaną.

W toku prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań Stare Miasto w Poznaniu postępowania upadłościowego wobec (...) sp. z o.o., powód zgłosił wierzytelności do masy upadłości, w tym także wierzytelności objęte poręczeniem pozwanej, w następujący sposób:

I. należność główna - 191.204,39 EUR (równowartość 807.284,05 PLN) według średniego kursu walut obcych w Narodowym Banku Polskim z dnia ogłoszenia upadłości oraz odsetki od kwoty wskazanej w pkt 1) powyżej - w kwocie 105.234,00 PLN za ostatni rok przed datą ogłoszenia upadłości - z tytułu zawartych przez powoda z upadłym umów, wymienionych w zgłoszeniu. wierzytelność jest objęta poręczeniem pozwanego;

II. należność główna - 519.551,28 EUR (równowartość 2.193.597,40 PLN) według średniego kursu walut obcych w Narodowym Banku Polskim z dnia ogłoszenia upadłości, z tytułu wynagrodzeni: zużycie narzędzi pozostających w posiadaniu upadłego - ta wierzytelność nie jest objęta poręczeniem i nie ma znaczenia z punktu widzenia niniejszej sprawy.

III. należność główna - 1.032.848 EUR (równowartość 4.360.787,50 PLN) według średniego kursu walut obcych w Narodowym Banku Polskim z dnia ogłoszenia upadłości z tytułu opłaty użytkowanie narzędzi, będących w posiadaniu upadłego a stanowiących własność powoda wierzytelność nie jest objęta poręczeniem i nie ma znaczenia z punktu widzenia niniejszej sprawy.

Jednocześnie - wobec faktu, że upadły posiadał wobec powoda wierzytelność w kwocie 311.350,80 EUR, powód złożył oświadczenie o potrąceniu wierzytelności upadłego w kwocie 311.350,80 EUR z wierzytelnościami powoda w łącznej kwocie 311.350,80 EUR. Przedstawiona przez powoda do potrącenia wierzytelność składała się z dwóch elementów, tj. z części wynoszącej kwotę 64.304,39 EUR z tytułu zawarcia umów wymienionych w pkt 1) zgłoszenia (tj. część wierzytelności z punktu powyżej - są to wierzytelności objęte poręczeniem pozwanego), oraz kwoty 247.045,61 EUR z tj. wynagrodzenia za zużycie oraz uszkodzenie narzędzi pozostających w posiadaniu upadłego.

Należy wskazać, że w wyniku przedstawienia do potrącenia kwoty 64.304,39 EUR, będącej częścią wierzytelności z tytułu zawarcia umów wymienionych punkcie I powyżej (pkt ad 1) zgłoszenia), łączna suma prawomocnie uznanych wierzytelności powoda, objętych poręczeniem pozwanego zmniejszyła kwoty 191.204,39 EUR do kwoty 126.900,00 EUR (191.204,39 EUR - 64.304,39 EUR = 126.900,00 EUR).

Po dokonaniu powyższego zgłoszenia syndyk uznała na liście wierzytelności jedynie kwotę wymienioną w punkcie I powyżej, tj. 803.937,98 PLN oraz odsetki. Różnica pomiędzy kwotą zgłoszoną przez powoda a kwotą uznaną wynikała z różnicy kursu Euro, którą przyjął powód (4,2221 PLN = 1 EUR) z kursem przyjętym przez Syndyka (4,2026 PLN = 1 EUR). Jednocześnie syndyk odmówił uznania kwot wymienionych w punktach II i III powyżej, jak również nie uznała złożonego powoda oświadczenia o potrąceniu.

W zakresie kwot uznanych przez syndyka nikt nie złożył sprzeciwu, w związku z czym wierzytelności 803.937,98 PLN oraz odsetki w kwocie 104.511,81 PLN się uprawomocniły.

Łączna kwota roszczeń powoda uznana prawomocnie przez Sąd upadłościowy po rozpoznaniu sprzeciwu powoda w dniu 2 czerwca 2014 r. wynosiła ostatecznie 3.881.206.89 PLN, a wierzyciel skorzystał z prawa potrącenia w kwocie 1.314.550,80 PLN.

25 listopada 2014 r. w sprawie IX GNc 1201/14 tut. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w całości zgodny z żądaniem pozwu.

Swoim sprzeciwem pozwany zaskarżył nakaz w całości i wniósł o oddalenie powództwa. Zdaniem pozwanego jego zobowiązanie pieniężne wygasło na skutek dokonanego przez powoda potrącenia w toku postępowania upadłościowego wobec Stabilizacji Polska. Powód posiadał wiele wierzytelności i długów pieniężnych wobec Stabilizacji Polska. Powód ograniczyć się miał w oświadczeniu o potrąceniu jedynie do ogólnego zestawienia ze sobą szeregu określonych wierzytelności obu stron. Nieokreślenie zaś, w jaki sposób te długi powinny być względem siebie potrącone nie oznacza, że potrącenie jest nieważne. Oznacza jedynie, że potrącający nie wskazał, które konkretnie długi mają być zaspokojone przez zgłoszone do potrącenia określone wierzytelności, a zatem jeśli wierzytelności nie wystarczają na pokrycie wszystkich długów, zastosowanie znajdzie wyżej powołany przepis art. 451 k.c., poprzez odesłanie zawarte w art. 503 k.c.

Pozwany podniósł także, że ogólny sposób, w jaki powód określił żądanie z tytułu umowy poręczenia uniemożliwia wstąpienie w miejsce wierzyciela. Pozwany nie wiedziałby jakie w istocie wierzytelności zostały spełnione.

Strony do końca procesu podtrzymywały swoje dotychczas zajęte stanowiska; powód wyjaśnił w piśmie procesowym z 2 lutego 2015 r., że wyraźnie wskazał sposób dokonania potrącenia oraz istnienie wierzytelności wobec Stabilizacja Polska. Zawiadamiany o toczącym się procesie syndyk (...) Sp. z o.o. dwukrotnie, na różne adresy doręczeń podawane przez pozwaną, mimo skutecznego odbioru przesyłek sądowych nie przystąpił do sprawy do sprawy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód prowadzi działalność gospodarczą na rynku europejskim w zakresie wynajmu maszyn budowlanych, a pozwany na rynku krajowym w zakresie m.in. wykonywania robót budowlanych. (...) Spółka z o.o. od 5 lipca 2012 jest w upadłości likwidacyjnej prowadzonej przed Sądem Rejonowym Poznań – Stare Miasto w Poznaniu w sprawie o sygn. XI GU 54/12.

Bezsporne, a nadto dowód – informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru KRS: pozwanej (k. 8 i n.), (...) sp. z o.o. (k. 10 i n.), poświadczony za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda będącego r. pr. urzędowy wydruk z karty rejestrowej powoda wraz z tłumaczeniem przysięgłym i apostille (k. 12 – 15).

Strony zawarły w dniu 1.06.2011 roku, umowę poręczenia, stanowiącą załącznik nr 3 do ugody z dnia 1 czerwca 2011 zawartej między (...) Sp. z o.o. w P., Budownictwo (...) Sp. z o.o. w C. oraz (...) Sp. z o.o. i (...) w S..

W załączniku nr 1 do umowy wskazano zaległe faktury. Poręczenie zostało udzielone przez pozwaną w celu zabezpieczenia wierzytelności powoda względem spółki (...) sp. z o.o.

Pozwana poręczyła zapłatę zobowiązań Stabilizacji wobec powoda z tytułu zawarcia następujących umów:

- Umowy najmu nr (...) wiertnicy BG 28H z osprzętem z dnia 10 września 2010 z opcją zakupu z dnia 10 września 2010
- Umowy sprzedaży numer (...) dotyczącej sprzętu wiertniczego średnicy 1180/1060 mm z dnia 17.08.2010
- Umowy sprzedaży nr (...)_fin dotyczącej sprzętu wiertniczego średnicy 1350/1500 mm z dnia 08.09.2010
- Potwierdzenia zamówienia nr (...) dotyczącego sprzętu do urządzenia wiertniczego średnicy 1350/1500 mm z dnia 25.11.2010
- Potwierdzenia zamówienia nr (...) dotyczącego sprzętu wiertniczego średnicy 1180 mm z dnia 18.10.2010
- (...) w zakresie sprzętu, związanego z umową najmu BG 28 H# (...) - faktura nr (...)
- Umowy dostarczenia sprzętu w związku z umową najmu BG 28 H # (...) - faktura nr (...)

- Zamówienia części zamiennych o numerach:

(...) z dnia 17.01.2011, faktura nr (...)

(...) z dnia 16.12.2010, faktura nr (...)

(...) z dnia 03.12.2010, faktura nr (...)

(...) z dnia 01.12.2010, faktura nr (...)

(...) z dnia 01.12.2010, faktura nr (...)

(...) z dnia 23.11.2010, faktura nr (...)

(...) z dnia 17.11.2010, faktura nr (...)

(...) z dnia 21.10.2010, faktura nr (...)

(...) z dnia 06.10.2010, faktura nr (...)

(...) z dnia 24.09.2010, faktura nr (...)

(...) z dnia 16.09.2010, faktura nr (...)

- Umowy o serwisowanie:

(...) z dnia 13.01.2011, faktura (...)

(...) z dnia 10.11.2010, faktura (...)

(...) z dnia 08.10.2010, faktura (...)

(...) z dnia 31.08.2010, faktura (...)

- Umowa o naprawę urządzeń do wynajmowania urządzenia wiertniczego K. bar, faktura (...) z dnia 16 sierpnia 2010, zgodnie z i warunkami najmu (...) Umowa o naprawę finalną BG 28 H # (...), faktura (...) z dnia 31.05.2011
- Umowa o naprawę finalną Oscylatora BV 1500 HD 07| 135, faktura nr (...) z dnia 31.05.2011
- Umowa o naprawę finalną urządzenia wier K. Bar (...) # (...), faktura nr (...) z dnia 31.05.2011
- Transport sprzętu BG 28 H # (...) z urządzeń faktura nr (...) z dnia 31.05.2011

na łączną kwotę (...),39 EUR, powiększone o odsetki i koszty związane z zaspokojeniem roszczeń.

Pozwany nieodwołalnie poręczył zapłatę każdej kwoty w EUR do maksymalnej wysokości, nieprzekraczającej kwoty 126.900,00 EUR, powiększonej o odsetki, koszty i wydatki poniesione na dochodzenie tej kwoty. Poręczenie zakładało, w przypadku, gdy dłużnik główny nie wypełni zobowiązań pieniężnych wynikających z Harmonogramu, powód ma prawo żądać od pozwanej zapłaty poszczególnych kwot. Harmonogram – będący załącznikiem nr 2 do ww. ugody z dnia 1 czerwca 2011 - zakładał spłatę do 31 grudnia 2011 r.

Bezsporne, a nadto dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda będącego r. pr. kserokopia Memorandum of U. z 1.06.2011 wraz z załącznikami nr 1 – 3 (k. 16-21).

Pomimo podjęcia przez BAUER wszelkich działań nakierowanych na uzyskanie od pozwanej zapłaty należnej kwoty do dzisiaj nie została ona uiszczona przez pozwaną. 3 sierpnia 2011 powód wezwał pozwaną do zapłaty m. in. kwoty 126.900 EUR wynikającej z poręczenia.

Bezsporne, a nadto dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda będącego r. pr. kserokopia wezwania do zapłaty z 3.08.2011 wraz z dowodem nadania (k. 22).

W toku prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu postępowania upadłościowego wobec (...) sp. z o.o., powód zgłosił wierzytelności do masy upadłości, w tym także wierzytelności objęte poręczeniem pozwanej, w następujący sposób:

I. należność główna - 191.204,39 EUR (równowartość 807.284,05 PLN) według średniego kursu walut obcych w Narodowym Banku Polskim z dnia ogłoszenia upadłości oraz odsetki od tej kwoty w kwocie 105.234,00 PLN za ostatni rok przed datą ogłoszenia upadłości - z tytułu zawartych przez powoda z upadłym umów:

- Umowy najmu nr (...) wiertnicy BG 28H z osprzętem z dnia 10 września 2010 z opcją zakupu z dnia 10 września 2010
- Umowy sprzedaży numer (...) dotyczącej sprzętu wiertniczego średnicy 1180/1060 mm z dnia 17.08.2010
- Umowy sprzedaży nr (...)_fin dotyczącej sprzętu wiertniczego średnicy 1350/1500 mm z dnia 08.09.2010
- Potwierdzenia zamówienia nr (...) dotyczącego sprzętu do urządzenia wiertniczego średnicy 1350/1500 mm z dnia 25.11.2010
- Potwierdzenia zamówienia nr (...) dotyczącego sprzętu wiertniczego średnicy 1180 mm z dnia 18.10.2010
- (...) w zakresie sprzętu, związanego z umową najmu BG 28 H# (...) - faktura nr (...)
- Umowy dostarczenia sprzętu w związku z umową najmu BG 28 H # (...) - faktura nr (...)
- Zamówienia części zamiennych o numerach:

(...) z dnia 17.01.2011, faktura nr (...)

(...) z dnia 16.12.2010, faktura nr (...)

(...) z dnia 03.12.2010, faktura nr (...)

(...) z dnia 01.12.2010, faktura nr (...)

(...) z dnia 01.12.2010, faktura nr (...)

(...) z dnia 23.11.2010, faktura nr (...)

(...) z dnia 17.11.2010, faktura nr (...)

(...) z dnia 21.10.2010, faktura nr (...)

(...) z dnia 06.10.2010, faktura nr (...)

(...) z dnia 24.09.2010, faktura nr (...)

(...) z dnia 16.09.2010, faktura nr (...)

- Umowy o serwisowanie:

(...) z dnia 13.01.2011, faktura (...)

(...) z dnia 10.11.2010, faktura (...)

(...) z dnia 08.10.2010, faktura (...)

(...) z dnia 31.08.2010, faktura (...)

- Umowa o naprawę urządzeń do wynajmowania urządzenia wiertniczego K. bar, faktura (...) z dnia 16 sierpnia 2010, zgodnie z i warunkami najmu (...) Umowa o naprawę finalną BG 28 H # (...), faktura (...) z dnia 31.05.2011
- Umowa o naprawę finalną Oscylatora BV 1500 HD 07) 135, faktura nr (...) z dnia 31.05.2011
- Umowa o naprawę finalną urządzenia wier K. Bar (...) # (...), faktura nr (...) z dnia 31.05.2011
- Transport sprzętu BG 28 H # (...) z urządzeń faktura nr (...) z dnia 31.05.2011;

II. należność główna - 519.551,28 EUR (równowartość 2.193.597,40 PLN) według średniego kursu walut obcych w Narodowym Banku Polskim z dnia ogłoszenia upadłości, z tytułu wynagrodzeni: zużycie narzędzi pozostających w posiadaniu upadłego z tytułu wynagrodzenia za zużycie oraz uszkodzenie narzędzi pozostających w posiadaniu upadłego, co do których przysługuje wierzycielowi prawo własności na podstawie zastrzeżenia prawa własności na rzecz wierzyciela,

III. należność główna - 1.032.848 EUR (równowartość 4.360.787,50 PLN) według średniego kursu walut obcych w Narodowym Banku Polskim z dnia ogłoszenia upadłości z tytułu opłaty za użytkowanie narzędzi, będących w posiadaniu upadłego a stanowiących własność powoda.

Jednocześnie - wobec faktu, że upadły posiadał wobec powoda wierzytelność w kwocie 311.350,80 EUR, powód złożył oświadczenie o potrąceniu wierzytelności upadłego w kwocie 311.350,80 EUR z wierzytelnościami powoda w łącznej kwocie 311.350,80 EUR

Przedstawiona przez powoda do potrącenia wierzytelność składała się z dwóch elementów, tj. z części wynoszącej kwotę 64.304,39 EUR z tytułu zawarcia umów wymienionych w pkt 1) zgłoszenia (tj. część wierzytelności z punktu powyżej I.), oraz kwoty 247.045,61 EUR z tj. wynagrodzenia za zużycie oraz uszkodzenie narzędzi pozostających w posiadaniu upadłego.

Dowód – zgłoszenie wierzytelności z 10 grudnia 2012 r. (k. 1 – 3 akt Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w Poznaniu o sygn. XI GUK 188/13)

Po dokonaniu powyższego zgłoszenia syndyk (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej uznała na liście wierzytelności jedynie kwoty wymienione w punkcie I powyżej (pkt 1 i 2 zgłoszenia), tj. 803.937,98 PLN oraz odsetki. Różnica pomiędzy kwotą zgłoszoną przez powoda a kwotą uznaną wynikała z różnicy kursu Euro, którą przyjął powód (4,2221 PLN = 1 EUR) z kursem przyjętym przez syndyka (4,2026 PLN = 1 EUR). Jednocześnie syndyk odmówiła uznania kwot wymienionych w punktach II i III powyżej (pkt. 3 i 4 zgłoszenia), jak również nie uznała złożonego przez powoda oświadczenia o potrąceniu.

W zakresie kwot uznanych przez syndyka nikt nie złożył sprzeciwu, w związku z czym wierzytelności 803.937,98 PLN oraz odsetki w kwocie 104.511,81 PLN się uprawomocniły.

Bezsporne, a nadto dowód – wyciąg z głównej listy wierzytelności w postępowaniu upadłościowym (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w P. w sprawie Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w Poznaniu XI GUP 35/12,

wyjaśnienie różnic, (...) poz. 6295-6299 (k. 82 – 84 akt Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w Poznaniu o sygn. XI GUK 188/13)

Powód złożył w toku ww. postępowania upadłościowego sprzeciw wobec nieuznanych wierzytelności z punktu 3 i 4 zgłoszenia (pkt II i III powyżej) oraz wobec nieuwzględnienia do potrącenia kwot (...),34 EUR i (...),61 EUR z wierzytelnością wzajemną upadłego w kwocie (...),80 EUR.

Bezsporne, a nadto dowód – sprzeciw (k. 86 – 88 akt Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w Poznaniu o sygn. XI GUK 188/13)

Postanowieniem z 2 czerwca 2014 r. Sąd upadłościowy dla (...) Sp. z o.o. dokonał zmian na liście wierzytelności pod pozycją nr 48 w ten sposób, że w miejsce dotychczas uznanej wierzytelności uznał wierzytelność zgłoszoną przez powoda w kategorii IV w łącznej kwocie 3.881.206,89 zł, w tym należność główna w kwocie 3.776.695,08 zł oraz odsetki w kwocie 104.511, 81 zł i umieścił na liście zastrzeżenie, że wierzyciel skorzystał z prawa potrącenia zgłoszonej wierzytelności z wierzytelnością upadłego w kwocie 1.314.550,80 zł, a w pozostałym zakresie sprzeciw oddalił.

Postanowienie to stało się prawomocne - wskutek braku zaskarżenia - od 10 czerwca 2014 r.

Bezsporne, a nadto dowód – p postanowienie z 2 czerwca 2014 r. (k. 377 – 380 akt Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w Poznaniu o sygn. XI GUK 188/13)

Oceniając materiał dowodowy, Sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty urzędowe (wyciągi z KRS, dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy upadłościowej), które stanowiły dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.).

Dokumenty prywatne (m. in. pisma stron oraz poświadczona za zgodność z oryginałem umowa ugody i poręczenia) korzystały z domniemania określonego w art. 245 k.p.c. Strony nie kwestionowały ich prawdziwości, ani tego, że zawarte w nich oświadczenia osób, które je podpisały od nich nie pochodzą, a Sąd nie znalazł podstaw, aby czynić to z urzędu.

Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie świadka B. L., z uwagi na to, że okoliczności na które świadek miałaby zeznawać można ustalić na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy upadłościowej. Natomiast zeznanie świadka nie może służyć ocenie prawnej czynności stron w postępowaniu upadłościowym, albowiem jest to zastrzeżone kompetencji Sądu. Na marginesie zauważyć trzeba, że nie zgłoszono zastrzeżenia w trybie przepisu art. 162 k.p.c., co do tej decyzji procesowej.

Sąd oddalił wniosek pełn. pozwanego jak w punkcie 1. postanowienia na rozprawie z 31.08.2015 r. z uwagi na to, że wniosek ten był spóźniony, a jego uwzględnienie spowodowałoby zwłokę (art. 207 § 6 k.p.c.). Zawodowy pełnomocnik pozwanego miał wystarczającą ilość czasu, aby szczegółowo i wyczerpująco ustosunkować się do dowodów z dokumentów w aktach tej sprawy oraz aktach Sądu upadłościowego XI GUK 188/13, albowiem od poprzedniej rozprawy minęło kilka miesięcy, a pełnomocnik zrezygnował z zajęcia w tzw. międzyczasie merytorycznego i aktualnego stanowiska.

Sąd oddalił wniosek pozwanego o doręczenie kolejnego zawiadomienia o toczącym się procesie syndykowi (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej przed zamknięciem rozprawy z tej przyczyny, że pozwany pismem z 6 maja 2015 r. wskazał na konieczność zawiadomienia o toczącym się postępowaniu podając przy tym jego adres jako adres siedziby upadłego. Zawiadomienie z 22 maja 2015 r. zostało dwukrotnie awizowane, a zatem w trybie przepisów art. 139 k.p.c., można je było uznać za skutecznie doręczone (por. k. 98-105). Dopiero po kilku miesiącach, pismem z 26.08.2015 r., czyli na 5 dni kalendarzowych przed rozprawą wyznaczoną na 31.08.2015 r., zawodowy pełnomocnik pozwanego podał inny adres korespondencyjny syndyka (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej, twierdząc jednocześnie, że adres na który została dotychczas wysłana korespondencja jest również prawidłowy. Należy zaznaczyć, że interwencja uboczna

może być skutecznie wniesiona do czasu prawomocnego zakończenia postępowania, więc także po zamknięciu rozprawy a przed uprawomocnieniem się wydanego wyroku.

Zauważyć przy tym również trzeba, że wezwana na adres podany przez pełnomocnika pozwanego w piśmie z 26 sierpnia 2015 r. syndyk odebrała korespondencję z Sądu 4 września 2015 r. (k. 137), a zatem jeszcze przed ogłoszeniem wyroku. Miała zatem realną możliwość zgłosić się do sprawy, gdyby zachodziła w jej ocenie taka konieczność, czego jednak nie uczyniła do chwili obecnej.

Pominięcie dowodu w punkcie 4. postanowienia z 31 sierpnia 2015 r. miało swoje oparcie w przepisie art. 217 § 2 k.p.c., albowiem zawodowy pełnomocnik pozwanej nie wskazał, że nie mógł zgłosić tych dowodów wcześniej – złożone pismo syndyka datowane jest na 31 grudnia 2014 r., a więc przed zawiśnięciem niniejszej sprawy, natomiast wniosek o przesłuchanie syndyka w charakterze świadka został już wcześniej oddalony z uwagi na wyżej opisane okoliczności.

Sąd zważył co następuje:

Stan faktyczny sprawy był zasadniczo bezsporny w sprawie, a główny problem do rozstrzygnięcia opierał się o zaliczenie potrącanych kwot na konkretne długi za które poręczył pozwany za upadłą spółkę (...) Sp. z o.o. Pozwana nie kwestionowała faktu, że upadłość Stabilizacji nie ma wpływu na poręczenie.

Zgodnie z przepisem art. 876 § 1 k.c. - przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał.

Co wynika z art. 881 k.c.: w braku odmiennego zastrzeżenia poręczyciel jest odpowiedzialny jak współdłużnik solidarny.

W toku postępowania upadłościowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu powód zgłosił 4 różne wierzytelności. Jednakże wierzytelnościami dotyczącymi niniejszego procesu były wierzytelności wyszczególnione w punktach I i II zgłoszenia wierzytelności – należność główna (...),39 EUR oraz odsetki od tej kwoty w kwocie 105234 PLN.

Zauważyć jednak trzeba, że w toku postępowania upadłościowego o sygnaturze akt ww. Sądu XI GUk 188/13 zostały uznane przez syndyka wierzytelności z punktu I i II zgłoszenia. Jak wskazał powód, czego nie kwestionował pozwany, a co wynikało z oświadczenia syndyka upadłego znajdującego się w aktach sprawy - drobna różnica w wysokości kwoty uznanej i zgłoszonej wynikała jedynie z różnicy przyjętego kursu EURO. Niemniej, wierzytelności te, wpisane na listę pod numerem 48, stały się prawomocnie zaliczone bez zaskarżenia w wysokości 803937,98 PLN należności głównej i 104511,81 PLN odsetek. Powód zaskarżył jedynie nieuznanie punktów 3. i 4. zgłoszenia.

Co istotne dla niniejszej sprawy – w rzeczonym zgłoszeniu wierzytelności powód potrącił wierzytelność upadłego w kwocie (...),80 EUR ze swoimi wierzytelnościami: (...),39 EUR (z tytułu zawarcia umów z punktu 1. zgłoszenia wierzytelności) oraz (...),61 EUR z tytułu wynagrodzenia za zużycie oraz uszkodzenie narzędzi. Syndyk tej okoliczności nie uznał, toteż powód również wniósł co do tej decyzji sprzeciw.

2 czerwca 2014 r. Sąd upadłościowy uznał potrącenie w kwocie 1314550,80 PLN, w toku postępowania upadłościowego dłużnika za którego pozwany poręczył.

Zwrócić w tym miejscu wypada uwagę na przepis art. 365 § 1 k.p.c., zgodnie z którym orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby.

Moc wiążąca prawomocnego orzeczenia sądu oznacza, że dana kwestia prawna kształtuje się tak, jak to przyjęto we wcześniejszym prawomocnym wyroku, co gwarantuje poszanowanie dla orzeczenia sądu ustalającego lub regulującego stosunek prawny stanowiący przedmiot rozstrzygnięcia. Określone w art. 365 § 1 k.p.c. związanie stron, sądów oraz innych organów i osób treścią prawomocnego orzeczenia wyraża nakaz przyjmowania przez nie, że w

objętej nim sytuacji stan prawny przedstawiał się tak, jak to wynika z sentencji wyroku (wyrok SA w Warszawie z 10 września 2013 r., I ACa 898/12, LEX nr 1369269).

W ocenie Sądu postanowienie Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu XI Wydział Gospodarczy dokonujące zmiany na liście wierzytelności upadłego (...) Sp. z o.o. pod pozycją nr 48 niewątpliwie ma moc orzeczenia korzystającego z dobrodziejstw prawomocności materialnej, w tym i z art. 365 § 1 k.p.c. zgodnie z którym orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, ale również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach przewidzianych w ustawie także inne osoby (por. wyrok SA w Katowicach z 25 września 2008 r., V ACa 242/08, LEX nr 491122). W związku z tym, Sąd w niniejszej sprawie zwolniony był z konieczności badania, czy powodowa spółka skutecznie złożyła oświadczenie o potrąceniu wskutek, którego wierzytelności stron uległy umorzeniu do wysokości wierzytelności większej.

Co istotne – orzeczenie to stało się prawomocne bez zaskarżenia, a zatem przyjąć można, że syndyk zgodził się z tym rozstrzygnięciem merytorycznym.

Z przedmiotowego postanowienia Sądu upadłościowego wywieść trzeba, że wpisane zostały na listę wierzytelności obejmujące różnicę między wierzytelnościami zgłoszonymi a potrąconymi:

(...),30 EUR (5195757,60 PLN) – 1314550,80 PLN = 3881206,89 PLN. Na kwotę (...),30 EUR (zgłoszone wierzytelności) składa się:

a) należność z pkt 1. - (...),39 EUR (807284,09 PLN),

b) należność z pkt 2. - (...) EUR,

c) należność z pkt 3. - (...) EUR.

W konsekwencji, wskutek uznania prawa potrącenia w kwocie 1314550,80 PLN, zmniejszeniu uległa wierzytelność poręczona przez pozwanego z umów z pkt 1 zgłoszenia z kwoty (...),39 EUR do kwoty dochodzonej pozwem w niniejszej sprawie – tj. (...) EUR.

Jednakże wobec zarzutu sformułowanego przez stronę pozwaną dotyczącego tego, że zobowiązanie pozwanej wygasło na skutek potrącenia, należało zbadać w tym zakresie uznane ww. orzeczeniu oświadczenie o potrąceniu, a przede wszystkim sposób zaliczenia długów.

Zgodnie z przepisem art. 883 § 1 k.c. poręczyciel może podnieść przeciwko wierzycielowi wszelkie zarzuty, które przysługują dłużnikowi; w szczególności poręczyciel może potrącić wierzytelność przysługującą dłużnikowi względem wierzyciela.

Rację ma pozwany twierdząc, że swoje zastosowanie znajdzie przepis art. 451 § 1 k.c. Niemniej pozwany zasadniczo nie zauważył, że przepis ten znajduje w niniejszej sprawie jedynie swoje odpowiednie zastosowanie.

Wszak przepis art. 883 § 1 k.c. przyznaje prawo potrącenia także poręczycielowi (pozwany) przeciwko wierzycielowi (powód), choć sam poręczyciel (pozwany) nie ma wierzytelności przeciwko wierzycielowi (powód), a jest jedynie jego dłużnikiem (Radwański, Olejniczak, Zobowiązania – część ogólna, Warszawa 2006, s. 343).

Zgodnie z przepisem art. 451 § 1 k.c. dłużnik mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić. Jednakże to, co przypada na poczet danego długu, wierzyciel może przede wszystkim zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne oraz na zalegające świadczenia główne.

W myśl § 2 ww. przepisu jeżeli dłużnik nie wskazał, który z kilku długów chce zaspokoić, a przyjął pokwitowanie, w którym wierzyciel zaliczył otrzymane świadczenie na poczet jednego z tych długów, dłużnik nie może już żądać zaliczenia na poczet innego długu.

Natomiast § 3 ww. przepisu stanowi, że w braku oświadczenia dłużnika lub wierzyciela spełnione świadczenie zalicza się przede wszystkim na poczet długu wymagalnego, a jeżeli jest kilka długów wymagalnych - na poczet najdawniej wymagalnego.

Skoro pozwany jest dłużnikiem, to nie mógł skorzystać z zasad określonych w przepisie art. 451 § 1 zd. II k.c., albowiem mowa tam jest jedynie o wierzycielu. Z kolei upadły, będący bezspornie dłużnikiem i wierzycielem, nie zaliczał potrącenia na związane z tym długiem zaległości w rozumieniu art. 451 § 1 zd. k.c., choćby w odpowiedni sposób. Zdaniem Sądu, to nie upadły zaliczał potrącenia, a dokonał tego Sąd upadłościowy. Wszak upadłemu odebrano zarząd – występował w sprawie syndyk.

W dodatku w toku postępowania ze sprzeciwu syndyk nie wskazał na zupełnie inne przyczyny w swojej odpowiedzi na sprzeciw, niż te z art. 451 § 1 k.c. (por. k. 116 akt XI GUK 188/13 Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu XI Wydział Gospodarczy), a pismem z 21 stycznia 2014 r. (k. 351 akt XI GUK 188/13 Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu XI Wydział Gospodarczy) ostatecznie wniósł o uwzględnienie oświadczenia wierzyciela o potrąceniu.

Jednakże to ostatecznie i prawomocnie Sąd upadłościowy zaliczył do potrącenia kwoty 1314550,80 PLN jako sumę kwot (...),34 EUR i (...),61 EUR. Na podstawie stosownych przepisów prawa upadłościowego lista wierzytelności jest prawomocna i stanowi tytuł egzekucyjny.

Zatem argument pozwanego, że powód źle zastosował przy potrąceniu art. 451 § 1 k.c. okazał się nietrafny z powyższych względów.

Zarzut pozwanego, że powód źle zastosował przy potrąceniu art. 451 § 2 k.c. w ogóle nie znajduje odzwierciedlenia w okolicznościach sprawy, albowiem dłużnik (powód) wskazał długi – wierzytelności w punkcie 1. zgłoszenia wierzytelności w sprawie o sygn. XI GUK 188/13 Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu XI Wydział Gospodarczy. Pod uwagę wziąć trzeba słuszny pogląd, że [j]eżeli dłużnik nie skorzysta z przyznanego mu prawa decydowania o sposobie zarachowania dokonanej wpłaty na jeden z wielu długów, które ma wobec wierzyciela, wtedy o zarachowaniu decyduje sam wierzyciel. Musi on jednak wskazać w pokwitowaniu, na jaki dług zalicza dokonane świadczenie. Przyjęty przez wierzyciela sposób rozliczenia wywoła skutek w momencie doręczenia pokwitowania dłużnikowi, który dokument ten przyjmie (Z. Gawlik, Komentarz do art. 481 Kodeksu cywilnego [w:] Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część ogólna, pod red. A. Kidyby, LEX 2014 nr 167974).

Z kolei argument pozwanego, że powód źle zastosował przy potrąceniu art. 451 § 3 k.c. jest nietrafny – albowiem przyjmując, że brak jest oświadczeń dłużnika i wierzyciela powód wykazał pismem z 2.02.2015 r., że zaliczył potrącone wierzytelności zgodnie z zasadą z tego przepisu na poczet najdalej wymagalnych długów. Powód wskazał pismem procesowym z 2 lutego 2015 r., że najdawniej wymagalne FV to te z poz. 9-26, co daje łącznie potrąconą sumę (...),39 EUR. Natomiast zawodowy pełn. pozwanego na rozprawie 11 maja 2015 przyznał, że FV z poz. 1-26 są objęte poręczeniem, poza punktami 5. i 6.

Jednakże te dwie faktury nie są najdawniej wymagalne, a poza tym pełnomocnik pozwanego zdawał się niekwestionować tej okoliczności („nie jest w stanie potwierdzić”); nie zaprzeczył jej wprost. Trudno zatem uznać, że była to okoliczność sporna, o której mowa w przepisie art. 212 § 2 zd. II k.p.c.

Na marginesie zauważyć trzeba, że z pominiętego dowodu z pisma syndyka z 31.12.2014 (k. 117 i n.) wynika, że potrącono te same faktury VAT obejmujące te same wierzytelności, które potrącił powód.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł zasadniczo zgodnie z żądaniem pozwu.

W punkcie 2 oddalono powództwo co do jednego dnia poszczególnych żądań kwot odsetkowych – powód żądał odsetek od dnia wymagalności poszczególnych rat poręczonych wierzytelności, a nie od dnia następnego.

Zgodnie z przepisem art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Zauważyć trzeba, że jeżeli strony umowy poręczenia nie postanowiły inaczej, odpowiedzialność poręczyciela obejmuje - poza świadczeniem podstawowym dłużnika głównego - także świadczenia uboczne, wynikające z ustawy lub umowy wierzyciela z dłużnikiem, odsetki za opóźnienie (art. 481 k.c.), tzw. odsetki kredytowe, karę umowną (art. 484 k.c.), koszty niezbędne do zabezpieczenia lub dochodzenia roszczenia poniesione przez wierzyciela, i to nie tylko w postępowaniu sądowym (M. B., Odpowiedzialność..., s. 138; Z. R., Poręczenie..., s. 44-45). Strony nie podawały, że postanowiły inaczej, a w pkt 3. umowy poręczenia wskazały wręcz, że pozwany poręcza do kwoty (...) EUR powiększonej o odsetki i koszty.

O kosztach procesu, Sąd orzekł w punkcie 3 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

W związku z tym, że powód wygrał spór niemal w całości - przegrał spór jedynie co należności ubocznej i to tylko co do jednego dnia poszczególnych żądań odsetkowych – pozwany winien zwrócić powodowi poniesione przez powoda koszty procesu w całości, albowiem powód uległ tylko co do nieznaczej części żądania powództwa (art. 100 k.p.c.).

/-/SSO Katarzyna Krzymkowska